

#Samodzielni i Zaradni

Fundacja
Wałbrzych 2000

Poradnik dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami

Powiaty: M.Wałbrzych, wałbrzyski, świdnicki, kłodzki, ząbkowicki, dzierzoniowski

#Samodzielni i Zaradni

 Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

 NIE MA BARIER.
Dolny Śląsk

 URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
**DOLNY
ŚLĄSK**
www.umwd.pl

ZADANIE PUBLICZNE DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
OTRZYMANÝCH OD URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Spis treści

Program „Za życiem”	3
Gdzie szukać pomocy?	4
Zasiłki i świadczenia	8
Co to jest zasiłek pielęgnacyjny i kto może go otrzymywać?	8
Co to jest specjalny zasiłek opiekuńczy i kto może go otrzymywać?	9
Co to jest świadczenie pielęgnacyjne i kto może je otrzymywać?	11
Jak uzyskać dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego?	13
Ulgi transportowe	14
Ulgi w publicznym transporcie kolejowym i autobusowym (PKS) dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.	14
Renta socjalna	18
Czym jest renta socjalna?	18
Dofinansowania	19
Zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	19
Zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu	20
Utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	22
Zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	23
Serwis zakupionego w ramach programu sprzętu elektronicznego	25
Turnusy rehabilitacyjne	26
Ośrodki Czasowego Pobytu na Dolnym Śląsku	29
Asystent osoby z niepełnosprawnością	30

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”

Jednorazowe świadczenie w wysokości **4.000 zł** w ramach Programu „Za życiem”¹ przysługuje kiedy urodziło się dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobą, która zagraża jego życiu.

Jakie dokumenty są niezbędne:

- I. **wniosek** o jednorazowe świadczenie,
- II. **zaświadczenie lekarskie**, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, która zagraża życiu (upośledzenie lub choroba powstały podczas ciąży lub porodu). Nie ma formalnego wzoru takiego zaświadczenia – wydaje je tylko i wyłącznie lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, który posiada dowolną specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- III. **zaświadczenie lekarskie albo zaświadczenie od położnej**, które potwierdza, że matka dziecka najpóźniej od 10. tygodnia ciąży była pod opieką lekarską. Wzór tego zaświadczenia jest taki sam jak zaświadczenia do wniosku o Becikowe. Takiego zaświadczenia nie składa opiekun prawny, opiekun faktyczny lub osoba, która przysposobiła dziecko.

Kto może uzyskać świadczenie:

- rodzic dziecka,

- opiekun prawny dziecka – osoba, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem,

- opiekun faktyczny dziecka – osoba, która faktycznie opiekuje się dzieckiem i złożyła do sądu wniosek o jego adopcję bez względu na dochód.

Wniosek o jednorazowe świadczenie „Za życiem” składamy **w terminie 12 miesięcy** od dnia narodzin dziecka:

w wyznaczonej przez Urząd Gminy lub Urząd Miasta instytucji – najczęściej jest to
Ośrodek Pomocy Społecznej

za pośrednictwem portalu Emp@tia
www.empatia.mpips.gov.pl

lub

¹ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.)

Gdzie szukać pomocy?

Portal informacyjno-usługowy www.empatia.mpips.gov.pl

Powiat Miasto Wałbrzych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu

58-300 Wałbrzych, ul. Kilińskiego 1
tel. 74 66 40 800
sekretariat@mops.walbrzych.pl
www.mops.walbrzych.pl/pl

Powiat wałbrzyski

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu

58-300 Wałbrzych, al. Wyzwolenia 20-24
Tel. 74 66 66 300
sekretariat@pcpr.walbrzych.pl
www.pcpr.walbrzych.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach

58-370 Boguszów-Gorce, ul. Marcina Kasprzaka 7
Tel. 74 844 95 61
ops@opsboguszow.pl
www.opsboguszow.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze

58-379 Czarny Bór, ul. Kamiennogórska 22
Tel. 74 845 03 67
opsczb@poczta.onet.pl
www.opsczarnybor.pl/w3

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju

58-330 Jedlina-Zdrój, ul. Piastowska 11
Tel. 74 845 53 56
ps@opsjedlina.pl
www.opsjedlina.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie

58-350 Mieroszów, ul. Żeromskiego 32
Tel. 74 845 82 62
sekretariat@ops.mieroszow.pl
www.ops.mieroszow.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach

58-312 Stare Bogaczowice, ul. Główna 132
Tel. 74 8452 730
kontakt@gops-starebogaczowice.com.pl
www.gops-starebogaczowice.com.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju

58-310 Szczawno-Zdrój, ul. Tadeusza Kościuszki 17
Tel. 74 849 39 02
kontakt@ops-szczawnozdroj.pl
www.szczawno-zdroj.pl/osrodek-pomocy-spoecznej/14

Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu

58-320 Walim, ul. Długa 8
Tel. 74 844 39 24
osrodek@opswalim.pl
www.opswalim.pl

#Samodzielnii Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Powiat Świdnicki

Powiatowe Centrum Pomoc Rodzinie w Świdnicy

58-100 Świdnica, ul. Wałbrzyska 15

Tel. 74 851 50 10

pcpr@pcpr.swidnica.pl

www.pcpr.swidnica.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy

58-100 Świdnica, ul. Franciszkańska 7

Tel. 74 852 13 27

osrodek@mops.swidnica.pl

www.mops.swidnica.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobromierzu

58-170 Dobromierz, Plac Wolności 24

Tel. 74 858 62 37

opsdobromierz@interia.pl

www.bipgops.dobromierz.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworzynie Śląskiej

58-140 Jaworzyna Śląska, ul. 1 Maja 7

Tel. 74 858 42 22

ops@jaworzyna.net

www.jaworzyna.net/index.php?option=18&action=articles_show&art_id=44&menu_id=49&page=2

Powiat Kłodzki

Powiatowe Centrum Pomoc Rodzinie w Kłodzku

57-300 Kłodzko, ul. Kościuszki 2

Tel. 74 865 81 79

pcpr@pcpr.klodzko.pl

www.pcpr.klodzko.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku

57-300 Kłodzko, ul. Wyspiańskiego 2D

Tel. 74 865 43 00

e-mail: opsklodzko@vp.pl

www.ops.klodzko.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marcinowicach

58-124 Marcinowice; Tuwima 22

Tel. 74 858 52 22

kontakt@opsmarcinowice.pl

www.opsmarcinowice.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu

58-150 Strzegom, ul. Armii Krajowej 23

Tel. 74 647 71 80

ops@strzegom.pl

www.bipops.strzegom.pl/public

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świebodzicach

58-160 Świebodzice, ul. Świdnicka 7

Tel. 74 666 95 81

ops@swiebodzice.pl

www.ops.swiebodzice.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie

58-130 Żarów, ul. Armii Krajowej 54

Tel. 74 858 07 45

ops_zarow@um.zarow.pl

www.ops.zarow.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej

57-500 Bystrzyca Kłodzka, ul. 1 Maja 1

Tel. 74 811 02 66

ops@bystrzycaklodzka.pl

www.opsbystrzyca.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju

57-340 Duszniki-Zdrój, ul. Juliusza Słowackiego 16

Tel. 74 866 91 33

opsduszniki@poczta.onet.pl

www.ops-duszniki.ebip.info.pl

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kudowie-Zdroju

57-350 Kudowa-Zdrój, ul. Zdrojowa 27

Tel. 74 866 22 27

ops@kudowa.pl

www.kudowazdroj.naszops.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku-Zdroju

57-540 Łądek-Zdrój, ul. Zamenhofska 2

Tel. 74 814 71 05

opsladek@vp.pl

opsladek.naszops.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**w Lewinie Kłodzkiej**

57-343 Lewin Kłodzki, ul. Nad Potokiem 4/7

Tel. 74 869 88 44

ops.lewin@list.pl

bip.lewin-klodzki.pl/dokumenty/69

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu

57-530 Międzyzlesie, ul. Kolejowa 3

tel. 74 8126 638

opsmlesi@poczta.onet.pl

www.miedzylesie.naszops.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**w Nowej Rudzie**

57-400 Nowa Ruda, ul. Kolejowa 18

Tel. 74 872 10 56, 74 872 11 66

mops@mops.nowaruda.pl

www.bip.mops.nowaruda.pl/public

**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Nowej Rudzie**

57-400 Nowa Ruda, ul. Niepodległości 2

Tel. 74 872 45 72

sekretariat@gops.nowaruda.pl

www.bip.gops.nowaruda.pl/public

Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju

57-320 Polanica-Zdrój, ul. Dąbrowskiego 3

Tel. 74 868 18 02

opspolan@polanica.pl

www.polaniczdroj.naszops.pl

**Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie
z siedzibą w Ścinawce Średniej**

57-410 Ścinawka Średnia, ul. Mickiewicza 16

Tel. 74 871-53-82

ops@opsradkow.pl

www.opsradkow.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stroniu Śląskim

57-550 Stronie Śląskie, ul. Zielona 5

Tel. 74 814 14 24

ops@stronie.pl

www.stroniesl.naszops.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnej

57-330 Szczytna, ul. Szpitalna 1

Tel. 74 868 30 63

opsszczytna@poczta.onet.pl

www.szczytna.naszops.pl

Powiat ząbkowicki**Powiatowe Centrum Pomoc Rodzinie
w Ząbkowicach Śląskich**

57-200 Ząbkowice Śląskie, ul. Bolesława Prusa 5

Tel. 74 815 68 28

sekretariat@pcpr-zabkowiceslaskie.pl

www.pcpr-zabkowiceslaskie.pl

**Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ząbkowicach Śląskich**

57-200 Ząbkowice Śląskie, osiedle XX-lecia 52

Tel. 74 815 38 54

sekretariat@opszabkowiceslaskie.pl

www.opszabkowiceslaskie.pl

#Samodzielni i Zaradni

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bardzie

57-256 Bardo, ul. Grunwaldzka 6-8
 Tel. 74 817 17 08
 opsbardo@poczta.onet.pl
 bip.gmbardo.finn.pl/bipkod/008/030/004

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach

57-211 Ciepłowody, pl. Adama Mickiewicza 2
 tel. 74 810 35 62
 ops@opscieplowody.pl
 www.ops.cieplowody.biuletyn.net

**Ośrodek Pomocy Społecznej
w Kamieńcu Ząbkowickim**

57-230 Kamieniec Ząbkowicki, ul. Ząbkowicka 21
 Tel. 74 817 30 51
 ops@opskamieniec.pl
 www.opskamieniec.pl

Powiat dzierzoniowski**Powiatowe Centrum Pomoc Rodzinie
w Dzierżoniowie**

58-200 Dzierżoniów, ul. Piastowska 1
 Tel. 74 833 98 95
 pcpr@pcprdzierzoniow.pl
 www.pcprdzierzoniow.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie

58-200 Dzierżoniów, ul. Szkolna 24
 Tel. 74 632 11 29
 opsdz@opsdzierzoniow.pl
 www.opsdzierzoniow.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

58-260 Bielawa, ul. 3 Maja 20
 Tel. 74 833 47 93
 ops@opsbielawa.pl
 www.opsbielawa.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy

58-230 Niemcza, ul. Ogrodowa 1
 Tel. 74 837 64 41
 ops@ops.niemcza.pl
 bip.um.niemcza.pl/bipkod/006/028/001

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach

57-213 Stoszowice 92
 Tel. 74 816 45 24
 ops@stoszowice.pl
 www.ops.stoszowice.pl

**Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ziębicach**

57-220 Ziębice, ul. Wałowa 65
 Tel. 74 819 27 85
 mgops@mgopsziebice.pl
 www.mgopsziebice.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotym Stoku

57-250 Złoty Stok, pl. Adama Mickiewicza 1
 Tel. 74 817 52 88
 ops@zlotyops.pl
 www.zlotyops.pl

**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Łagiewnikach**

58-210 Łagiewniki, ul. Sportowa 9
 Tel. 74 893 99 84
 gops@lagiewniki.pl
 www.gopslagiewniki.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieszycach

58-250 Pieszycy, ul. Mikołaja Kopernika 124
 Tel. 74 836 52 45
 ops@pieszyce.pl
 www.opspieszycy.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej

58-240 Piława Górna, ul. Piastowska 69
 Tel. 74 837 14 25
 ops@pilawagorna.pl
 www.ops-pilawagorna.pl

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
 Rehabilitacji Osób
 Niepełnosprawnych

Co to jest zasiłek pielęgnacyjny i kto może go otrzymywać?

Zasiłek pielęgnacyjny

Zgodnie z art. 16. Ustawy o świadczeniach rodzinnych, zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przyznawany jest w formie decyzji administracyjnej, jako jeden z zasiłków rodzinnych, przez **Ośrodek Pomocy Społecznej** właściwy miejscowo dla osoby składającej wniosek. Co ważne, nie jest uzależniony od dochodu rodziny.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- I. niepełnosprawnemu dziecku;
- II. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- III. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, posiadającej orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia;
- IV. osobie powyżej 75. roku życia.

Należy zwrócić jednak uwagę, że zasiłek pielęgnacyjny **nie przysługuje** osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia, a także osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Obecnie kwota zasiłku to **215,84 zł miesięcznie**.

Wnioski o zasiłek pielęgnacyjny składamy:

W **Ośrodku Pomocy Społecznej** właściwym ze względu na miejsce zamieszkania

za pośrednictwem portalu Emp@tia
www.empatia.mpips.gov.pl

lub

¹ USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111, ze zmianami Dz.U z 2021 r. poz. 1162)

Co to jest specjalny zasiłek opiekuńczy i kto może go otrzymywać?

Specjalny zasiłek opiekuńczy¹

jest przyznawany przez Ośrodki Pomocy Społecznej w formie decyzji administracyjnej. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego przyznawane jest na dany okres zasiłkowy, który trwa od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Pamiętać należy jednak, że zasiłek ten jest świadczeniem uzależnionym od niepełnosprawności. Jeżeli zatem orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony, to prawo zasiłku ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

I. nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

lub

II. rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:

- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji

oraz

- konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Żeby otrzymać **specjalny zasiłek opiekuńczy** łączny dochód rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **764,00 zł netto**. OPS bierze pod uwagę dochody z roku poprzedzającego okres zasiłkowy.

Obecnie specjalny zasiłek opiekuńczy to **620 zł**.

¹ USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111, ze zmianami Dz.U z 2021 r. poz. 1162)

W jakich sytuacjach **nie można otrzymać** specjalnego zasiłku opiekuńczego:

I. Kiedy **osoba sprawująca** opiekę:

- ma emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznaną w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

II. **osoba wymagająca opieki** została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym (z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą) i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

III. **na osobę wymagającą opieki** inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

IV. **na osobę wymagającą opieki** jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna;

V. **na osobę wymagającą opieki** inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wnioski o zasiłek opiekuńczy składamy:

W **Ośrodku Pomocy Społecznej** właściwym ze względu na miejsce zamieszkania

za pośrednictwem portalu Emp@tia
www.empatia.mpips.gov.pl

lub

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Co to jest świadczenie pielęgnacyjne i kto może je otrzymywać?

Świadczenie pielęgnacyjne¹

przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy:

- I. matce albo ojcu;
- II. opiekunowi faktycznemu dziecka;
- III. osobie będącej rodziną zastępczą, spokrewnioną;
- IV. innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki **nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności**

opcja 1

albo

nad osobą posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności wraz ze wskazaniami:

1. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji

oraz

2. konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – takie wskazanie winno wynikać z orzeczenia o niepełnosprawności.

opcja 2

Innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny i osobom innym niż osoby spokrewnione w pierwszym stopniu² z osobą wymagającą opieki, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w sytuacji, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- I. rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- II. nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, osoby te są małoletnie lub posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- III. nie ma opiekunów faktycznych dziecka i osób, będących rodziną zastępczą, spokrewnioną, lub posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia;
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia

¹ USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111, ze zmianami Dz.U z 2021 r. poz. 1162)

² Rodzeństwo, rodzice oraz dzieci stanowią krewnych pierwszego stopnia

Uwaga!

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 21 października 2014 r. (sygn. akt: K 38/13) stwierdził, że art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad dorosłą osobą niepełnosprawną ze względu na moment powstania niepełnosprawności, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Skutkiem tego orzeczenia nie jest jednak uchylenie art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, ani uchylenie decyzji przyznających świadczenia, ani wykreowanie „prawa” do żądania świadczenia dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność podopiecznych nie powstała w okresie dzieciństwa. Ustawodawca ma natomiast obowiązek poprawić stan prawny w tym zakresie i przywrócić równe traktowanie opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych.

Do tej pory jednak ustawodawca nie wprowadził zalecanych zmian, a organy wydające decyzję w sprawie zasiłku stosują praktykę odmowy w przypadku złożenia wniosku w przypadku osoby, której niepełnosprawność powstała po ukończeniu 18 lub 25 roku życia. Wówczas niezbędne jest złożenie odwołania od takiej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwo-

ławczego, a w przypadku negatywnej decyzji i tego organu, do Sądu Administracyjnego.

Jak wynika bowiem z linii orzeczniczej, Sądy uchylają decyzje odmowne i przyznają zasiłek, wskazując na moc powszechnie obowiązującą wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego?

Świadczenie pielęgnacyjne wynosi obecnie **1.971 zł miesięcznie**, a jego kwota uzależniona jest od wartości płacy minimalnej, podlega więc corocznej waloryzacji i od 1 stycznia 2022 r. wzrasta do **2119,00 zł**.

Wnioski o świadczenie pielęgnacyjne składamy:

W **Ośrodku Pomocy Społecznej** właściwym ze względu na miejsce zamieszkania

za pośrednictwem portalu Emp@tia
www.empatia.mpips.gov.pl

lub

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Jak uzyskać dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego?

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego przysługuje:

- I. matce lub ojcu dziecka;
- II. opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) lub opiekunowi prawnemu dziecka, a także
- III. osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony)
- IV. na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:
  - do ukończenia 16. roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
  - powyżej 16. roku życia do ukończenia 24. roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Uwaga!

Aby otrzymać **dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** należy spełnić warunki do otrzymania zasiłku rodzinnego, w tym również kryterium dochodowe, które w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym wynosi 746 zł na osobę w rodzinie.

Wysokość dodatku:

- **90,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia;
- **110,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia.

Wnioski o świadczenie pielęgnacyjne składamy:

w wyznaczonej przez Urząd Gminy lub Urząd Miasta instytucji – najczęściej jest to
Ośrodek Pomocy Społecznej

za pośrednictwem portalu Emp@tia
www.empatia.mpips.gov.pl

lub

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Ulgi w publicznym transporcie kolejowym i autobusowym (PKS) dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Uprawnieni	Rodzaj ulgi
I. Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji (opiekun w wieku co najmniej 18 lat, przewodnik osoby niewidomej – min. 13 lat lub pies przewodnik).	ulga 95% , na podstawie biletów jednorazowych
II. Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne	ulga 78% , na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych
III. Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych	ulga 78% , na podstawie biletów jednorazowych
IV. Osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji	ulga 93% – pociągi osobowe i zwykła komunikacja autobusowa, poza tym – 51%; na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych
V. Osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności (Inwalidzi dawnej I grupy)	ulga 49% – pociągi osobowe i zwykła komunikacja autobusowa, poza tym – 37%; na podstawie biletów jednorazowych
VI. Osoby niewidome, jeśli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	ulga 37% , na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych

Uwaga!

Uprawnieni z pkt. 2 i 3 to obejmują wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny i z powrotem.

Wymagane dokumenty poświadczające uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów

Dokumenty poświadczające uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami transportu publicznego:

Uprawnieni	Wymagane dokumenty
<p>I. Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: <ul style="list-style-type: none"> • legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego; • legitymacja szkolna dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych; • legitymacja szkolna lub studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych niżej (pkt 2). 2. Dla dzieci i młodzieży nieuczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: <ul style="list-style-type: none"> • legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16. roku życia wystawiona przez uprawniony organ; • legitymacja osoby niepełnosprawnej wystawiona przez uprawniony organ; • wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do jednej z grup inwalidów; • orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści orzeczenia lub orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji. <p>Przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne wraz z jednym z dokumentów, o których mowa w pkt 1) i 2) wymagane jest zaświadczenie określające odpowiednio: termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na turnusie rehabilitacyjnym, potwierdzenie stawienia się na badania, konsultację, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia terapeutyczne.</p>
<p>II. Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej</p>	<p>Dokumenty dziecka określone powyżej – jeśli przejazd jest odbywany z dzieckiem. Zaświadczenie wydane przez przedszkole, szkołę, szkołę wyższą, ośrodek lub placówkę o charakterze oświatowym albo placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub zaświadczenie wydane przez placówkę zdrowotną, udzielającą pomocy społecznej, organizującą turnusy rehabilitacyjne – jeżeli przejazd jest odbywany po dziecko lub po jego odwiezieniu.</p>

Uprawnieni

Wymagane dokumenty

III. Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej lub komisji lekarskiej MSWiA o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści tego orzeczenia lub orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- zaświadczenie ZUS stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS lub wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- zaświadczenie KRUS stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- legitymacja emeryta-rencisty wojskowego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności wystawiona przez uprawniony organ.

IV. Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji

Dokumenty wymienione wyżej okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość.

- dokumenty wymienione wyżej, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy albo inwalidztwo II grupy z powodu stanu narządu wzroku;
- legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku lub oznaczona symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O, wystawiona przez uprawniony organ.

V. Przewodnik towarzyszący w podróży osobie niewidomej lub opiekun osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji

- Dla opiekuna lub przewodnika towarzyszącego w podróży osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji – jeden z dokumentów osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji, o których mowa w wierszu 3. tabelki;
- Dla przewodnika lub opiekuna towarzyszącego w podróży osobie niewidomej albo dla psa przewodnika – jeden z dokumentów osoby niewidomej, o których mowa w wierszu 4. tabelki.

Uprawnienia w ruchu drogowym

Uprawnienia osób niepełnosprawnych w ruchu drogowym określa art. 8 ustawy Prawo o ruchu drogowym, który stanowi:

- osoba niepełnosprawna o obniżonej sprawności ruchowej, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych, dotyczących zakazu ruchu lub postoju*, w zakresie określonym odpowiednim rozporządzeniem;

- przepis ust. 1 stosuje się również do kierującego pojazdem przewożącego osobę o obniżonej sprawności ruchowej oraz do pracowników placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych pozostających pod opieką tych placówek;

- karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający jej odczytanie;

- kartę parkingową, za opłatą, wydaje starosta;

- kartę parkingową osobie, o której mowa w ust. 1, wydaje się na podstawie wydanego przez zespół do praw orzekania o niepełnosprawności:

- orzeczenia o niepełnosprawności;
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień;

- wraz ze wskazaniem, o którym mowa w art. 6b ust.3 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tzn. ze wskazaniem dotyczącym spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek o obniżonej sprawności ruchowej, przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności, spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie

w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

- Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w stosunku do kierujących pojazdami zaopatrzonymi w kartę parkingową wydaną za granicą.
- Kto, nie będąc do tego uprawnionym, posługuje się kartą parkingową, podlega karze grzywny do 3000 złotych albo karze nagany.

Czym jest renta socjalna?

Renta socjalna¹

może stanowić pewną alternatywę dla osób, które nie są uprawnione do uzyskania renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Warunkiem niezbędnym do przyznania renty socjalnej przez ZUS jest pełnoletniość oraz całkowita niezdolność do pracy stwierdzona w okresie od dzieciństwa do ukończenia nauki w szkole.

Renta socjalna przysługuje:

osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- I. przed ukończeniem 18. roku życia,
- II. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25. roku życia,
- III. w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Renta socjalna:

- I. może zostać przyznana na stałe – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała, lub na **czas określony** – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.
- II. **przyznaje i wypłaca** Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje **lekarz orzecznik ZUS**, w taki sam sposób jak w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy.
- III. **nie przysługuje osobie:** uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także

osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, będącej właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych.

- IV. **wynosi 100% kwoty najniższej renty** z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustalonej i podwyższonej zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pamiętaj również należy, że **kwota renty socjalnej jest opodatkowana**, oznacza to, że osoby ją pobierające mogą korzystać z odliczeń podatkowych.
- V. w przypadku **zbiegu uprawnień do renty** socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała **200% kwoty najniższej renty** z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota obniżonej renty socjalnej nie może być niższa niż **10% kwoty najniższej renty** z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.
- VI. **nie przysługuje**, jeżeli kwota renty rodzinnej przekracza 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Wnioski o rentę socjalną składamy:

w najbliższym
Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

¹ Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2020 roku, poz. 1300).

Zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Aktywny Samorząd udziela wsparcia w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Pomoc mogą uzyskać osoby, które:

• posiadają znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności; • dysfunkcje obu kończyn górnych lub narządu wzroku; • są w wieku do lat 18 lub w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnieni.	• posiadają umiarkowany stopień niepełnosprawności; • dysfunkcję narządu wzroku; • są w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnieni.	• posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności • dysfunkcję narządu słuchu; • są w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnieni.

lub

lub

Na co można otrzymać dofinansowanie?

Zgodnie z założeniami programu dofinansowanie można otrzymać na zakup komputera (stacjonarnego lub mobilnego) oraz/ lub współpracujące z nim urządzenia i oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności (z uwzględnieniem urządzeń brajlowskich). Możliwe jest dofinansowanie każdego sprzętu i każdego urządzenia, które ułatwi osobie z niepełnosprawnościami dostęp do informacji.

Gdzie i kiedy złożyć wniosek?

- W **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie**
- wzór formularza
www.pcpr.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-b-1-3-4-p-2021.pdf

- w **systemie SOW** www.sow.pfron.org.pl

Maksymalne kwoty dofinansowania:

- dla osoby niewidomej – **24.000 zł**, z czego na urządzenia brajlowskie **15.000 zł**,
- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku – **9.000 zł**,
- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych – **7.000 zł**.

Udział własny Wnioskodawcy:

co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Termin składania wniosków **do 31.08. każdego roku.**

#Samodzielni i Zaradni

Zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Aktywny Samorząd udziela wsparcia w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Pomoc mogą uzyskać osoby, dla których korzystanie z samochodu jest niemożliwe bądź trudne z powodu dysfunkcji narządu ruchu:

- **ze znacznym lub umiarkowanym** stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności w przypadku osób do 16 roku życia;
- **w wieku do 18 lat lub w wieku aktywności zawodowej** (kobiety do 60 roku życia, mężczyźni do 65 roku życia) **lub zatrudnione**;
- **z niepełnosprawnością narządu ruchu.**

Lub

- **ze znacznym lub umiarkowanym** stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją narządu słuchu.

Wsparcie można otrzymać co trzy lata, obecny nabór trwa do 31.08.2021 r.

Maksymalne kwoty dofinansowania:

- dla osób z dysfunkcją narządu ruchu: **10.000 zł**, z czego na zakup siedziska/fotelika do przewozu osoby z niepełnosprawnością – **6.000 zł**
- dla osób z dysfunkcją narządu słuchu: **4.000 zł**

Na co można otrzymać dofinansowanie?

Nie ma zamkniętego katalogu sprzętu, na jaki możemy uzyskać dofinansowanie. Warunkiem jest, by **przedmioty i urządzenia** (montowane fabrycznie lub dodatkowo), a także **wyposażenie samochodu**, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego były **dostosowanie do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności**. Np.:

- sprzęgło automatyczne;
- ręczny sterownik sprzęgła;
- ręczny gaz-hamulec;
- przedłużenia pedałów;
- przeniesienie przełącznika świateł i kierunkowskazów na prawą rękę;
- możliwość dodatkowego sterowania tymi funkcjami poprzez „pilota-centralkę”;
- przeniesienie przełącznika wycieraczek na lewą rękę;
- podłokietniki przy fotelach;
- trzypunktowe pasy bezpieczeństwa dla osób mających problemy w utrzymaniu równowagi;
- elektrycznie podnoszone-opuszczane oparcia foteli;
- możliwość regulacji innych elementów siedziska;
- dodatkowe składane stopnie przy tylnych lub bocznych drzwiach z elektrycznym i mechanicznym sterowaniem;
- montaż foteli na szybkozłączach, umożliwiających niekłopotliwie umieszczanie na ich miejscu wózka inwalidzkiego;
- windy lub najazdy załadunkowe dla wózka z pasażerem.

#Samodzielni i Zaradni

Uwaga!

Decyzję o wysokości dofinansowania podejmuje realizator na podstawie oceny wniosku, dlatego bardzo ważne jest uzasadnienie potrzeby zakupu.

Udział własny Wnioskodawcy:

co najmniej **15%** ceny brutto zakupu/usługi.

Co zrobić, by otrzymać dofinansowanie?

Należy złożyć wniosek do operatora czyli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – wzory formularzy:

- dla osób z dysfunkcją ruchu:
www.pcpr.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-a-1-p-2021.pdf
- dla osób z dysfunkcją słuchu:
www.pcpr.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-a-4-p-2021.pdf

Ponadto do wniosku należy dołączyć załączniki:

- kopię swojego (lub dziecka) orzeczenia o niepełnosprawności;
- kopię aktu urodzenia dziecka – jeśli sprawa dotyczy dziecka;
- kopię dokumentu stanowiącego opiekę prawną – jeśli sprawa dotyczy osoby pod opieką prawną;
- oświadczenie o wysokości dochodów;
- oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Wniosek można też złożyć w:

systemie SOW www.sow.pfron.org.pl

Termin składania wniosków

do 31.08. każdego roku.

#Samodzielni i Zaradni

Utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Aktywny Samorząd udziela wsparcia w utrzymaniu sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Jakie warunki należy spełnić, żeby otrzymać dofinansowanie?

- posiadanie znacznego stopnia niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności w przypadku dzieci do 16 r.ż.;
- posiadanie skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Pomoc można uzyskać na utrzymanie sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, np.:

- zakup części zamiennych, akumulatorów, dodatkowego wyposażenia;
- pokrycie kosztów niezbędnych napraw, remontów, przeglądów technicznych, konserwacji i renowacji.

Uwaga!

Realizator programu każdorazowo i indywidualnie ocenia, czy dany: przedmiot/ sprzęt/ urządzenie/ usługa, może być objęty dofinansowaniem, zatem w uzasadnieniu opisać należy swoją sytuację.

Termin składania wniosków
do 31.08. każdego roku.

Maksymalna kwota dofinansowania: **3.500 zł**

- możliwa jest refundacja kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku,
- nie jest wymagany wkład własny wnioskodawcy.

Co zrobić, by otrzymać dofinansowanie?

- złożyć wniosek do operatora czyli **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** – wzór formularza:
www.pcsr.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-b1-3-4-p-2021.pdf

- w **systemie SOW** www.sow.pfron.org.pl

#Samodzielni i Zaradni

Zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Aktywny Samorząd udziela wsparcia w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

Jakie warunki należy spełnić, żeby otrzymać dofinansowanie?

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności;
- wiek do 18 lat lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie;
- dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się;
- zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera o napędzie elektrycznym lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym

Co zrobić, by otrzymać dofinansowanie?

- I. złożyć wniosek do operatora czyli **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** – wzór formularza: www.pcp.r.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-b1-3-4-p-2021.pdf

Do wniosku należy dołączyć załączniki:

- kserokopia swojego (lub dziecka) orzeczenia o niepełnosprawności;
- kserokopia aktu urodzenia dziecka – jeśli sprawa dotyczy dziecka znajdującego się pod opieką rodziców;
- kserokopię dokumentu stanowiącego opiekę prawną – jeśli sprawa dotyczy osoby pod opieką prawną opiekunów.

- II. w **systemie SOW** www.sow.pfron.org.pl

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

NIE MA BARIER.
Dolny Śląsk

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
DOLNY ŚLĄSK
www.umwd.pl

Na co można uzyskać dofinansowanie?

- skuter inwalidzki o napędzie elektrycznym – to czterokołowy lub trzykołowy skuter/pojazd o napędzie elektrycznym, także składany/kompaktywny, pełniący funkcję wózka inwalidzkiego przeznaczonego dla osoby z niepełnosprawnością ruchową do poruszania się, wyposażony m.in. w oddzielną, nastawną kolumnę kierownicy
- oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

Termin składania wniosków

do 31.08. każdego roku.

Maksymalna kwota dofinansowania: **7.500 zł**

- możliwa jest refundacja kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku,
- nie jest wymagany wkład własny wnioskodawcy.

Udział własny Wnioskodawcy:

co najmniej **25%** ceny brutto zakupu/usługi.

Uwaga!

Realizator programu każdorazowo i indywidualnie ocenia, czy dany: przedmiot/ sprzęt/ urządzenie/ usługa, może być objęty dofinansowaniem, zatem w uzasadnieniu opisać należy swoją sytuację.

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

NIE MA BARIER.
Dolny Śląsk

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
DOLNY ŚLĄSK
www.umwd.pl

Serwis zakupionego w ramach programu sprzętu elektronicznego

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Aktywny Samorząd udziela wsparcia w kosztach utrzymania sprawności technicznej zakupionego w ramach programu sprzętu elektronicznego.

Jakie warunki należy spełnić?

- pomoc jest kierowana do osób, które skorzystały z dofinansowania w ramach Obszaru B Aktywnego Samorządu, czyli z pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- posiadanie znacznego stopnia niepełnosprawności lub orzeczenia: o niepełnosprawności.

Termin składania wniosków

do 31.08. każdego roku.

Na co można uzyskać dofinansowanie?

Na koszty utrzymania sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego zakupionego w ramach dofinansowania z programu Aktywny Samorząd.

Maksymalna kwota dofinansowania: **1.500 zł**

Wkład własny wnioskodawcy:

co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi

Uwaga!

Realizator programu każdorazowo i indywidualnie ocenia, czy dany: przedmiot/ sprzęt/ urządzenie/ usługa, może być objęty dofinansowaniem, zatem w uzasadnieniu opisać należy swoją sytuację.

Co zrobić, by otrzymać dofinansowanie?

- złożyć wniosek do operatora czyli **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** – wzór formularza:
www.pcsr.walbrzych.pl/files/89/wniosek-as-b1-3-4-p-2021.pdf

- w **systemie SOW** www.sow.pfron.org.pl

#Samodzielni i Zaradni

Turnusy rehabilitacyjne

To wyjazdy do specjalistycznych ośrodków, w których łączy się wypoczynek z zajęciami przygotowującymi do samodzielnego funkcjonowania. Główną uwagę, obok poprawy zdrowia w ramach rehabilitacji, poświęca się aktywności społecznej uczestników i zorganizowanym w tym celu zajęciom grupowym.

Turnusy trwają najczęściej 14 dni i organizowane są w grupach liczących nie mniej niż 20 uczestników o zbliżonych potrzebach rehabilitacyjnych dla danego rodzaju niepełnosprawności. Dla każdej grupy przygotowany jest przez lekarzy specjalistów program rehabilitacyjny.

Udział w turnusie jest **odpłatny**, a jego cena zależy od: terminu turnusu, lokalizacji ośrodka, programu. W celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom skorzystania z tej formy rehabilitacji i odpoczynku, PFRON dofinansowuje udział w turnusach.

Turnusy rehabilitacyjne organizowane są dla osób:

- z dysfunkcją narządu ruchu, z wyłączeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- z dysfunkcją narządu ruchu, poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- z dysfunkcją narządu słuchu;
- z dysfunkcją narządu wzroku;
- z upośledzeniem umysłowym;
- z chorobą psychiczną;
- z epilepsją;
- ze schorzeniami układu krążenia;
- z innymi dysfunkcjami lub schorzeniami, niewymienionymi powyżej.

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

Osoby, które posiadają jedno z niżej wymienionych orzeczeń:

- o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego);
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia;
- o grupie inwalidzkiej.

Osoba z niepełnosprawnościami może ubiegać się o dofinansowanie, gdy:

- zostanie skierowana na turnus rehabilitacyjny na wniosek swojego lekarza;
- jest to pierwsze w danym roku dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego ze środków PFRON;
- na miejsce turnusu rehabilitacyjnego wybierze ośrodek wpisany do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę (rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych znajduje się na: <https://empatia.mpips.gov.pl>);
- nie będzie pełniła funkcji członka kadry turnusu, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika;
- złoży oświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów;
- zobowiąże się do przedstawienia informacji o stanie zdrowia (podczas pierwszego badania lekarskiego), sporządzonej przez swojego lekarza nie wcześniej niż na 3 miesiące przed datą rozpoczęcia turnusu.

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Jakie warunki należy spełnić?

Osoba z niepełnosprawnościami może ubiegać się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, jeżeli **przeciętny miesięczny dochód (netto), podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym**, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- **50%** przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- **65%** przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Informacja o wysokości przeciętnego wynagrodzenia:
www.pfron.org.pl/pracodawcy/wplaty-obowiazkowe/przecietne-wynagrodzenie/

W sytuacji przekroczenia limitu dochodowego istnieje możliwość otrzymania dofinansowania, ale wówczas kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony.

Co z opiekunem osoby z niepełnosprawnościami?

Istnieje możliwość dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym opiekuna, ale muszą być spełnione następujące warunki:

- I. posiadanie zalecenie lekarza, wskazujące na konieczność obecności opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym;
- II. opiekun nie może pełnić funkcji członka kadry turnusu rehabilitacyjnego;
- III. opiekun nie może być osobą z niepełnosprawnościami, wymagającą opieki innej osoby;
- IV. opiekun musi mieć ukończone 18 lat,
- V. jeśli opiekunem jest członek rodziny, musi mieć ukończone 16 lat i posiadać pisemne potwierdzenie o wspólnym zamieszkanianiu z osobą z niepełnosprawnościami.

Jakie dokumenty są potrzebne przy składaniu wniosku?

- VI. wypełniony i podpisany wniosek o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym;
- VII. kopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub kopia wypisu z treści orzeczenia (potwierdzona za zgodność z oryginałem) lub kserokopia orzeczenia i oryginał do wglądu przy osobistym składaniu wniosku;
- VIII. wniosek lekarza o skierowanie na turnus rehabilitacyjny sporządzony nie wcześniej niż na 3 miesiące przed datą złożenia wniosku;
- IX. oświadczenie dotyczące opiekuna osoby z niepełnosprawnościami na turnusie rehabilitacyjnym podpisane przez opiekuna;
- X. kopia legitymacji szkolnej lub aktualne zaświadczenie potwierdzające naukę w przypadku osoby z niepełnosprawnościami w wieku 16-24 lata uczącej się i niepracującej;
- XI. kopia dowodu osobistego;
- XII. pełnomocnictwo, jeśli wniosek w imieniu osoby z niepełnosprawnościami składa jej prawny opiekun.

Jaka jest wysokość dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym?

Wysokość dofinansowania jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności, wieku oraz sytuacji życiowej wnioskodawcy i wynosi:

- **30%** przeciętnego wynagrodzenia dla osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby w wieku do 16 roku życia oraz osoby w wieku 16-24 lata uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;
- **27%** przeciętnego wynagrodzenia dla osoby z niepełnosprawnościami z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;

- **25%** przeciętnego wynagrodzenia dla osoby z niepełnosprawnościami z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- **20%** przeciętnego wynagrodzenia dla osoby z niepełnosprawnościami, zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności;
- **20%** przeciętnego wynagrodzenia dla opiekuna osoby z niepełnosprawnościami.

Informacja o wysokości przeciętnego wynagrodzenia:
www.pfron.org.pl/pracodawcy/wplyty-obowiazkowe/przecietne-wynagrodzenie/

Gdzie złożyć wniosek?

- w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie**

www.pcdr.walbrzych.pl/files/88/wniosek-turnus-rehabilitacyjny21.pdf

- w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej**

www.mops.walbrzych.pl/wp-content/uploads/2019/12/wniosek-o-dofinansowanie-do-turnusu-rehabilitacyjnego.docx

- w **systemie SOW** www.sow.pfron.org.pl

Wniosek najlepiej złożyć na początku roku, bo wnioski rozpatrywane są przez cały rok, do wyczerpania środków. Odpowiedź otrzymamy w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku.

Osoba, która uzyskała dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia, nie później jednak niż na 21 dni przed dniem rozpoczęcia turnusu zobowiązana jest do poinformowania PCPR o turnusie, w którym będzie uczestniczyła.

Przekazanie dofinansowania organizatorowi turnusu następuje nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia turnusu, pod warunkiem otrzymania przez PCPR oświadczenia organizatora turnusu, zawierającego potwierdzenie możliwości uczestnictwa osoby z niepełnosprawnościami w danym turnusie.

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

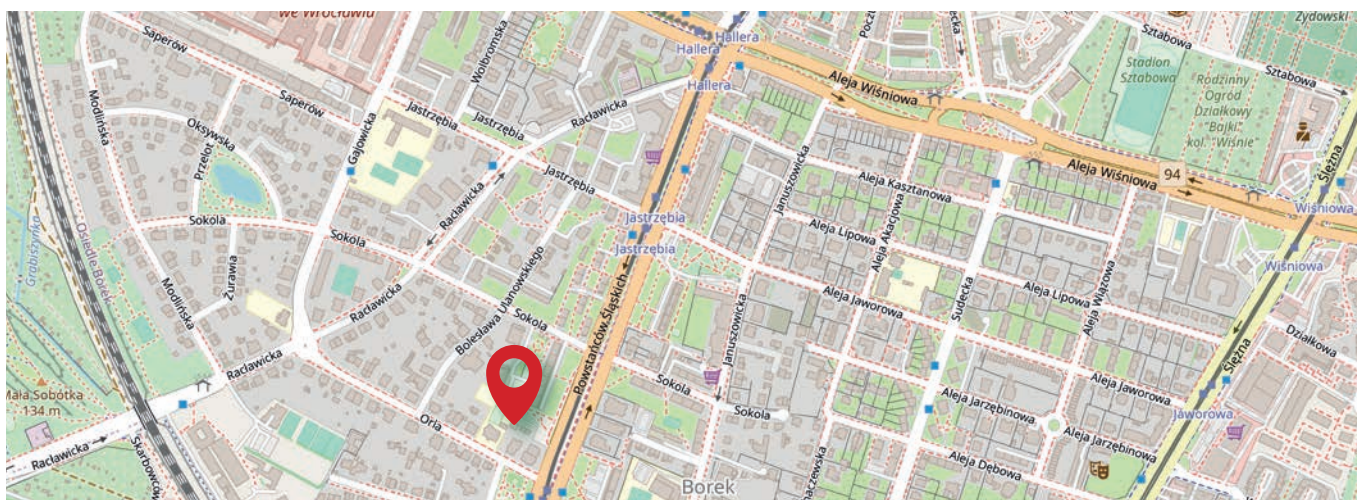
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Ośrodki Czasowego Pobytu na Dolnym Śląsku

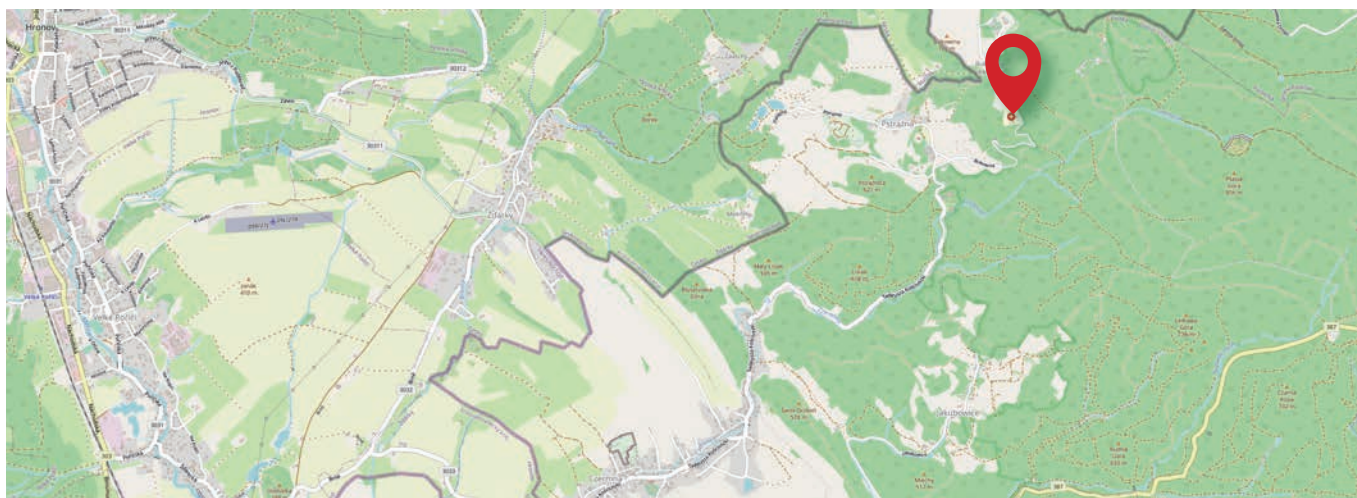
I. Dolnośląskie Centrum Wsparcia Rodziny

ul. Powstańców Śląskich 193b, Wrocław
tel. 605 505 825
dcwr@promykslonca.pl
www.promykslonca.pl/dcwr

II. Szpital Rehabilitacyjny Hematologiczny dla Dzieci „Orlik”

ul. Bukowina 1, 57-350 Kudowa-Zdrój
opieka-wytchnieniowa@sanatoria-dolnoslaskie.pl
tel. 74 866 32 62,
tel. 667 676 610
www.sanatoria-dolnoslaskie.pl/obiekty/szpital-rehabilitacyjny-hematologiczny-dla-dzieci-orlik-kudowa-zdroj/oferta/o_258,opieka-wytchnieniowa

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022

Od stycznia 2022 r. rusza nowa edycja programu **Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**. W ramach programu planowane jest wprowadzenie usługi asystenta osobistego dla co najmniej 4 tysięcy osób z niepełnosprawnościami. Program realizowany będzie od 1 stycznia 2022 r. do 31.12.2022 r.

Kto może liczyć na wsparcie?

- Dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- Osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym, umiarkowanym lub traktowane na równi do wymienionych.

Informacje na temat realizacji programu w danej gminie można uzyskać w miejscowym **Ośrodku Pomocy Społecznej**.

Kto może świadczyć usługi asystenckie:

Usługi asystencji osobistej mogą świadczyć:

- osoby posiadające dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w następujących kierunkach: asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, fizjoterapeuta;
- osoby posiadające co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym np. doświadczenie zawodowe, udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu;
- osoby wskazane przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego, które nie są członkami rodziny osoby niepełnosprawnej, pod warunkiem złożenia przez osobę niepełnosprawną pisemnego oświadczenia, że wskazany przez nią asystent jest przygotowany do realizacji wobec niej usług asystencji osobistej – zatem **może być to osoba wskazana przez osobę niepełnosprawną, co wydaje się niezwykle ważne w kontekście zaufania jakim powinna cieszyć się taka osoba u osoby niepełnosprawnej.**

Gdzie złożyć wniosek?

- w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej**
www.mops.walbrzych.pl/pl?s=opieka+wytchnieniowa

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Jaki zakres usług świadczy asystent osobisty:

I. wsparcie w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej i czynnościach pielęgnacyjnych:

- a) myciu głowy, myciu ciała, kąpieli;
- b) czesaniu,
- c) goleniu,
- d) obcinaniu paznokci rąk i nóg,
- e) zmianie pozycji, np. przesiadaniu się z łóżka/krzesła na wózek, ułożeniu się w łóżku,
- f) zapobieganiu powstaniu odleżyn lub odparzeń,
- g) przygotowaniu i spożywaniu posiłków i napojów,
- h) słaniu łóżka i zmianie pościeli.

II. wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról społecznych (w przypadku samodzielnego zamieszkiwania):

- a) sprzątnięciu mieszkania, w tym urządzeń codziennego użytku i sanitarnych oraz wynoszeniu śmieci,
- b) dokonywaniu bieżących zakupów (towarzyszenie osobie z niepełnosprawnościami w sklepie – np. informowanie jej o lokalizacji towarów na półkach, podawanie towarów z półek, wkładanie towarów do koszyka/wózka sklepowego, niesienie koszyka (maksymalnie do 5 kg), prowadzenie wózka osoby niepełnosprawnej lub wózka sklepowego, pomoc przy kasie,
- c) myciu okien,
- d) utrzymywaniu w czystości i sprawności sprzętu ułatwiającego codzienne funkcjonowanie (np. wózek, balkonik, podnośnik, kule, elektryczna szczoteczka do zębów, elektryczna golarka etc.),
- e) praniu i prasowaniu odzieży i pościeli, ewentualnie ich oddawanie i odbiór z pralni (w obecności osoby z niepełnosprawnościami),
- f) podaniu dziecka do karmienia, podniesieniu, przeniesieniu lub przewinięciu go,

g) transporcie dziecka osoby z niepełnosprawnością np. odebraniu ze żłobka, przedszkola, szkoły (wyłącznie w obecności osoby z niepełnosprawnością),

III. wsparcie w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania:

- a) pchanie wózka osoby niepełnosprawnej,
- b) pomoc w pokonywaniu barier architektonicznych (np. schody, krawężniki, otwieranie drzwi),
- c) pomoc w orientacji przestrzennej osobom niewidomym i słabo widzącym,
- d) pomoc we wsiadaniu do i wysiadaniu z tramwaju, autobusu, samochodu, pociągu,
- e) asystowanie podczas podróży środkami komunikacji publicznej, w tym służącymi do transportu osób niepełnosprawnych oraz taksówkami,
- f) transport uczestnika Programu samochodem osoby niepełnosprawnej lub asystenta.

IV. wsparcie w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem:

- a) wyjście na spacer,
- b) asystowanie podczas obecności osoby niepełnosprawnej w: kinie, teatrze, muzeum, restauracji, miejscu kultu religijnego, kawiarni, wydawnictwie plenerowym etc.,
- c) wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych i związanych z poszukiwaniem pracy (np. rozmowie z urzędnikiem w wypadku trudności z werbalnym komunikowaniem się, wypełnianiu formularzy),
- d) wsparcie w rozmowie z otoczeniem w wypadku trudności z werbalnym komunikowaniem się,
- e) notowanie dyktowanych przez klienta treści ręcznie i na komputerze,
- f) pomoc w zmianie ubioru i pozycji podczas: wizyt lekarskich, zabiegów rehabilitacyjnych, ćwiczeń fizjoterapeutycznych, pobytu na pływalni,
- g) wsparcie w załatwianiu spraw w punktach usługowych (w obecności osoby z niepełnosprawnością).

Autorzy

Opracowanie:

Łukasz Zawojak

Iustum Doradztwo Prawne i Zawodowe

www.facebook.com/Iustum-Doradztwo-Prawne-i-Zawodowe-110914523884462**Fundacja Wałbrzych 2000**

ul. Wrocławska 53, 58-309 Wałbrzych

www.wpelnisprawni.pl/samodzielni-i-zaradni

Skład i fotografie:

Kamil Chorągwickikamilchoragwicki@gmail.comwww.facebook.com/KamilChFoto

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons uznanie autorstwa i użycie niekomercyjne 4.0 Polska.
Treść licencji dostępna jest na stronie <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

#Samodzielni i Zaradni

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

NIE MA BARIER.
Dolny Śląsk

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
DOLNY ŚLĄSK
www.umwd.pl